

56. FESTIVAL IGRAN

PRIKAZANI HRVATSKI FILMOVI

RAZGOVOR Nikša Sviličić, redatelj, scenarist i producent filma »Vjerujem u anđele«

Posvećeno mojim anđelima

■ Ovaj film pokreće prvenstveno ljubav, cijela radnja upakirana je u zanimljivu dvojbu, a to je da li u životu dati prednost ljubavi ili istini

Božidar TRKULJA

Nakon projekcije filma »Vjerujem u anđele«, kojim je otvoren 56. festival igranoga filma u Puli, razgovarali smo s njegovim redateljom, scenaristom i producentom Nikšom Sviličićem, kojem je to prvi dugometražni igrani film.

■ Što pokreće film »Vjerujem u anđele«?

- Prvenstveno je to ljubav. Cijela radnja filma upakirana je u jednu zanimljivu dvojbu, a to je da li u životu dati prednost ljubavi ili istini. Ona se odvija i očituje između lokalnoga poštara i misteriozne žene koja dolazi u malo mjesto nasred mora, gdje počinje ljubavna romansa koja stjecajem raznih okolnosti završi na toj dilemi - istina ili ljubav. Na sreću ljudskoga roda, oboje odabiru ljubav.

■ U filmu nema ni jednoga negativnoga lika. Svi se, zapravo, čine dobrim i simpatičnim?

- Svi su oni dobri, ali unutar svoje »zloće«, jer sam pristup nečemu što se zove romantična komedija s dramskim elementima daje puni legitimitet da likovi budu obrađeni tako da se puno više fokusiramo na glavne glumce i iščitavamo pozadinu nekoga socijalnog elementa i nekih drugih stvari kroz prizmu likova, a ne kroz likove same.

Načelnik s lažnom diplomom

Prema tome u filmu imamo likove koji su ogorčeni na turiste, ljude koji imaju lažne diplome i čitav niz drugih stvari. Ne moraju imati pištolj u ruci kako bi bili zli. Zar nije falsifikacija diplome koju je imao gradonačelnik zao moment? Nije li pristup stvarima koji sugerira otavi Mate kad kaže: »Što će nam turisti? Samo šporkavaju mjesto« također »zlo«. Ali svako to »zlo« je prilagođeno senzibilitetu filma i u tome smislu mislim da funkcioniše.

■ Iz filma bi se moglo na neki način iščitati da ste religiozni i da vjerujete u Boga.

- Vjerujem u vrhovni princip prije svega, a da li se taj vrhovni princip u životu zove Bog ili nekako drugačije, to je sad već svjetovno razmišljanje. Taj princip ili Božji element je u filmu spušten na ljudsku razinu u obliku »apostola« koji se zove poštar Šime. On je na neki način bogolik jer čitajući pisma drugih ljudi ima moć nad njima tako što vidi ono što Bog vidi kad gleda ljude.

Nije to stoga što čita tuđa pisma, nego zato što ih

Otok daje filmu određenu začudnost i bizarnost koja onda cjelokupnu radnju diže na višu razinu

na taj način čini boljima intervenirajući u njihove živote posredstvom onoga što za to vrijeme iščita nakon što otvori kuverte. I u takvom smislu, ako to znači biti religiozan, onda apsolutno jesam.

Vjerujete li u anđele?

- Apsolutno vjerujem u anđele. Štoviše, imam ne-

ulogu povjeriti Vedranu Mlikoti?

- U to sam bio potpuno siguran. Moja je procjena bila kako Mlikota na najbolji način utjelovljuje karakteristike one sintagme »stari momak«. On je dovoljno lucidan, šarmantan, sirov, pametan, introvertan i kontroverzan. Sve te karakteristike skupljene na jednome mjestu i u jednoj osobi čine poštara Šimu s 39 godina neoženjenoga kakva sam ga zamislilo.

■ Kako je bilo raditi s Dolores Lambašom, kojoj ste povjerali glavnu žensku ulogu?

- Mislim da je Dolores vrsna glumica i ako bude nastavila i bila predana glumačkoj profesiji, u sljedećih pet do deset godina puno toga će napraviti. Ona je talentirana osoba koja u sebi ima pozitivne demone i ako ih bude naučila kontrolirati, od nje će napraviti ili filmsku divu ili će ju zbrisati s lica zemlje u glumačkom smislu.

Nisu isto Vis i Jelačićev trg

■ Zašto ste za mjesto snimanja odabrali Vis?

- Zbog toga što otok posjeduje klimu u kojoj sve brže klija. Ista priča da je napravljena u Zagrebu na Trgu bana Jelačića ili na Manhattanu, bila bi apsolutno neuvjerljiva. Milje je katalizator događaja, a ista radnja stavljena u dva različita miljea nije više ista radnja.

I upravo zbog izoliranosti od kopna, dakle na otoku nasred mora, a mi ne preciziramo da je to Jadransko more, daje nam legitimitet da nam je dopuštena određena začudnost i bizarnost koja onda cjelokupnu radnju diže na višu razinu i daje nužnu vjerodostojnost.

■ Koliko je na kraju film stajao?

- Film je stajao četiri milijuna i 980 tisuća kuna, plus neke stvari koje je teško pribrojiti toj cifri, a to je moje umijeće kojim sam dogovarao cijene hotela, zatim usluga moga rođaka koji nam je dao besplatno snimati na svojem brodu. No, da smo snimali po tržišnim uvjetima, ispalo bi oko osam i pol milijuna, a čini mi se kako je to bila procjena producenta, koji upravo zbog toga nije želio producirati film.

Ne želim ga imenovati, ali riječ je o jednom našem eminentnom producentu, koji je isprva izračunao 12 milijuna kuna. Od Ministarstva kulture smo dobili 950 tisuća kuna i sve drugo je naše srce i volja da taj film snimimo.

Nikša Sviličić: Vjerujem u vrhovni princip

Vis je postojbina mojih predaka

■ Jeste li željeli upozoriti na neke probleme koji bi mogli mučiti stanovnike otoka, poput ukidanja brodskih linija u vrijeme izvan sezone?

- Podrijetlom sam Komizanin iz Podšpilja na otoku Visu i ono što sam želio naglasiti u filmu jest problem zapostavljenosti otoka, našega škvoja. Većina javnosti zna kako su naši otoci uistinu biseri, koji su nepravedno zapostavljeni i koji se ne razvijaju onoliko brzo koliko bi trebali. I sasvim sigurno u scenariju, a pogonjen tim hereditarnim elementom Visa kao postojbine svojih predaka, imao sam potrebu to izraziti, naravno diskretno, ali opet dovoljno jako da se to primijeti.

koliko svojih privatnih anđela za koje znam da me čuvaju i ovaj film je posvećen njima.

■ Poticaj iz crne kronike Za film Vas je nadahnulo istiniti događaj.

- U crnoj kronici 1994. godine, ne sjećam se u kojoj tiskovini, bila je jedna vijest u kojoj je pisalo kako je lokalni poštar čitao tuđa pisma i da je zbog toga bio procesuiran zbog teške povrede radne obveze. Bio je to jedan od brojnih predložaka koji mi se učinio kao nešto iz čega može izrasti dobar scenarij i to se u meni pacalo neko vrijeme, a dodavanjem nekih likova i situacija preraslo u scenarij za cjelovečernji igrani film.

■ Kada ste pisali scenarij, znali ste kako ćete glavnu

Uzbudljivi

Film »Vjerujem u anđele« je rovan

Marija Kohn i Pero Kvrčić u »Inkasatoru« Igora Mirkovića

Božidar TRKULJA

PULA - Arena je u subotu na večer tijekom svečanosti otvaranja 56. festivala igranoga filma u Puli bila u potpunosti ispunjena. U ime ministra kulture Republike Hrvatske mr. Bože Biškupića prepuno je gledalište pozdravilo njegova izaslani ca, državna tajnica Nina Obuljen, najavivši rekordni broj filmova. Festival je otvorio gradonačelnik Pule Boris Miletić istaknuvši kako festival predstavlja identitet grada, nakon čega je iza zidina Arene buknuo vatromet. Kao film otvaranja, očito zbog svoje pitkosti, odabrano je debitantsko ostvarenje Nikše Sviličića »Vjerujem u anđele«.

Riječ je prije svega o filmu namijenjenom publici, kojem će struka naći nekih manjkavosti, no njegova je namjera prije svega komunicirati s gledateljom, kojem na koncu može ponuditi pozitivan osjećaj i nagnati ga da iz kina ne izađe smrknut i s crnim mislima.

Stanovnici maloga mista

»Vjerujem u anđele« je prije svega ocrtan kao romantična otočka komedija, što odmah za sobom povlači i pitanje je li i u kolikoj je mjeri taj film duhovit i može li se gledatelj dobro nasmiјati.

Iako nismo sigurni da će se prolamati salve smijeha, zasigurno je da će se publika smješkati na neke epizodice unutar ovoga ostvarenja, a one su brojne upravo kao i šaroliki likovi - stanovnici maloga mjestašca, odnosno maloga mista na jednom jadranskom otoku, posve mrtvom izvan turističke sezone kada se radnja filma i odvija.

Ipak, otočani su redom simpatični i uglavnom nisu ogorčeni takvim stanjem, već svoje živote žive mirno. Idu na nedjeljne mise, love i spravljaju ribu i obavljaju svoje svakodnevne poslove, a neki se čak vesele rutini i

svojim malim navadama, poput primjerice starca s nadimkom Amerikanac u izvedbi Vlatka Dulića, koji uporno izvodi točku s lažnim infarktom.

Tu je i kontesa Lily (Nives Ivanković) koja se seksualno uzbudi čim vidi uniformu, a stan joj krasi fotografije vojnika, kapetana i vojskovođa. Osim nje, šarolikosti nještašca, pa tako i samoga filma, doprinosi slijeпа starica Petra (Marija Kohn) koja po zvuku pre-

Odlična atmosfera u pulskoj Areni

poznaje tko prolazi i kako se u tom trenutku osjeća, a uz to zna i kako zvuči šuštanje pravih dolara. Oni se, kaže, čuju - frit, frit.

Tajanstvena crnka

No, onaj koji zna najviše u mjestu je glavni junak, poštar Šime, čiju je ulogu lijepo iznio Vedran Mlikota. No, nitko u mjestu ne zna njegovu sklonost, iako se poslije pokazuje kako je neki naslućuju. On otvara i čita pisma, pa čak neke sam i piše, ali jedno je sigurno - nije nimalo zlonamjerman i nikomu ne žele nauditi, tek pošta stiže s malim zakašnjenjem.

No, jednoga dana stiže

IOGA FILMA U PULI

VI »Vjerujem u anđele« redatelja Nikše Sviličića i omnibus »Zagrebačke priče« u režiji jedanaest redatelja

jive priče iz Zagreba i otoka

nantična komedija, a omnibus »Zagrebačke priče« donosi neke od naših ponajboljih ostvarenja kratkoga metra u proteklih nekoliko godina

Topla i nježna priča: »Žuti mjesec« Zvonimira Jurića

Preskakanje ograda društva: »Kanal« Zorana Sudara

Slaven Knezović u ulozi Roma: »Recikliranje« Branka Istvančica

»Neprijatelji« iz susjednih kvartova

Kratki film »Špansko kontinent« Ivana Sikavice u okviru »Zagrebačkih priča« govori o četvorici adolescenata koji se tijekom noći nađu na krivom mjestu, odnosno u susjednom kvartu Prečko, kojim »vladaju« njihovi vršnjaci - navijači kvartovskoga kluba pa tako i njihovi »neprijatelji«. Ponašanje i ulični jezik u potpunosti je u skladu s njihovim godinama, a dobro je uhvaćeno poslovično rivalstvo između četvrti. To je nabrijan i brz film, koji je Sikavici prvo ostvarenje i vrijedno je pohvale.

misteriozna crnka Dea, čiju je ulogu Sviličić povjerio glumici Dolores Lambaši i ona joj je dobro legla. Njena tajnovitost i ljepota zapnu

su zaigrali i manje uloge među ostalim ostvarili Filip Radoš kao svećenik, Mile Kečin u ulozi purgera oduševljenoga načinom života na

pisuje jedanaest, uglavnom mladih, redatelja. Šarolikost i raznolikost priča ujedno mu je i prednost i mana, pa smo dojmama kako bi svaki taj film mnogo bolji dojam ostavio sam za sebe.

Odrastanje uz Mamuticu

Ipak, znamo li kako kod nas kratkometražni film nije na cijeni, potez producenta »Propeler filma« nije bezrazložan, niti pogrešan, a smatramo da je takvim konceptom uspio nagnati redatelje na snimanje nekih od ponajboljih ostvarenja kratkoga metra u proteklih nekoliko godina.

Problem je jedino taj što ih baš ništa ne veže osim što su, a kod nekih se to i ne vidi, smješteni u neku zagrebačku četvrt.

»Zagrebačke priče« otvara »Šamar« Nebojše Sljepčevića koji je, odabравši dječje glumce, gledateljima ispostavio probleme odrastanja i neprilagodivosti iznikle iz nesređenih obiteljskih odnosa i roditeljske nebrige u novozagrebačkim naseljima, nekada znanim i kao spavaonice Zagreba. Kao mjesto radnje odabrao je kvart u kojem je odrastao - Travno, a ono se lako prepoznaje po svojoj arhitekturi u kojoj dominira zgrada znana kao Mamutica.

Iz samoga naslova filma - »Film Gorana Odvorčića i Matije Klukovića za Asju Jovanović i Andreu Rumenujak« znamo tko ga je napravio i tko u njemu glumi, a zbog svoje je pretencioznosti ocjenjujemo ga najlošijim u omnibusu. Nije baš najjasnije što se njime želje lo reći osim kako problematizira pitanje odgovornosti i nerazumijevanje, ali način na koji je napravljen cijelu površnu priču baca u vodu.

»Recikliranje« prokušano-ga Branka Istvančica, prikazuje jedno prijepodne u životu romske obitelji, u kojoj je njenu glavu sjajno odigrao Slaven Knezović. Taj je film jedan od najopuštenijih i na neki svoj pomalo tužan

način, onoliko koliko Romi sami u sebi nose radost i boli, ujedno i najzabavniji.

U sredinu »Zagrebačkih priča« smjestio se »Žuti mjesec« Zvonimira Jurića, iznimno emotivna, nježna i topla priča o dvije žene koje se tek upoznaju. Uz uvijek sjajnu Martju Škaričić, Lana Barić nas je svojom igrom u potpunosti osvojila i u svojoj je ulozi briljantna, što uz redateljovu vještinu uzdiže ovaj film među najbolje u omnibusu.

»Najpametnije naselje u državi« Ivana Ramljaka i Marka Škobalja jedini je film koji u sebi ne sadrži nikakav problem, a ujedno i jedina priča koja se u potpunosti oslanja na fikciju i humor.

Osamljeni stari ljudi

»Game Over« Darija Pleića već svojim naslovom svakomu tko je ikada igrao kompjuterske igre, priziva u sjećanje što znači uglavnom nagli završetak, a u ovom slučaju to nužno ne mora biti kraj, već prekid jednoga načina života. Taj film komunicira s mladim naraštajima, a u njemu su svoje uloge lijepo iznijeli Frano Mašković, Ivana Roščić, Aldin Omerović i Zrinka Cvitešić.

Pretposljednji film »Inkasator« potpisuje Igor Mirković, kojem je ovo nakon »Krupnoga otpada« drugo odlično kratkometražno ostvarenje. Ovaj put je donio priču o dvoje preplašenih i osamljenih starih ljudi čiju rutinu poremeti dolazak inkasatora - a vrata mu ne otvaraju jer je crnac, što ih silno uznemiri. I Pero Kvrčić i Marija Kohn u svojim su ulogama tako dobri da je na njihovom mjestu teško zamisliti ikoga drugoga.

Posljednji film u omnibusu je »Kanal« Zorana Sudara, koji se također pozabavio problemom integracije Roma u društvo, no ovaj put je to priča o talentiranom dječaku koji se želi upisati u školu, ali ograda ili bolje rečeno kanal preširok je da bi ga mogao preskočiti.

Oslonjen na humor: »Najpametnije naselje u državi« Ivana Ramljaka i Marka Škobalja

Film za 200.000 eura

PULA - Samo dio brojne ekipe omnibusa »Zagrebačke priče« predstavio se u nedjelju u pulsском Circolu. Riječ je o specifičnom uratku, s obzirom na to da se film sastoji od devet kratkih priča koje je režiralo čak 11 redatelja. Producent Boris T. Matić raspisao je natječaj za scenarij za kratku priču ne bi li našao talentirane ljude, koji su u konačnici za jako malo novaca napravili dobre filmove. Naime, kako je istaknuo, film je stajao ukupno 200.000 eura. [P.A.]

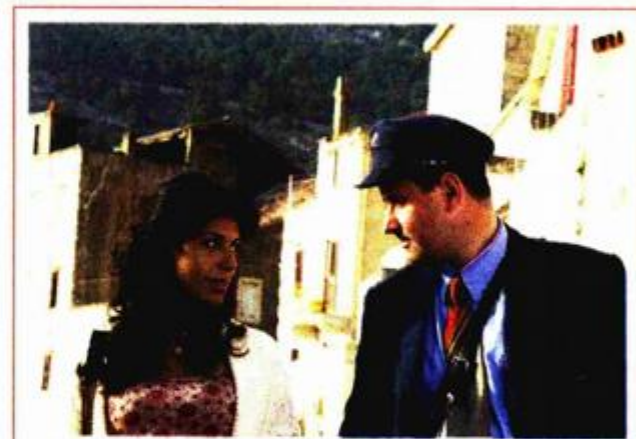
U filmu »Inkasator« Igora Mirkovića Pero Kvrčić i Marija Kohn tako su dobri u svojim ulogama da je na njihovu mjestu teško zamisliti ikoga drugoga

za oko poštaru, ali i ostalim muškarcima, među kojima i načelniku (Aljoša Vučković) koji želi steći njenu naklonost. Uz spomenute u filmu

moru, Bruna Bebić kao časna sestra, Frano Lasić kao ribar...

»Vjerujem u anđele« je film koji posjeduje svoj šarm i u konačnici ostavlja dobar dojam. Uz to pruža lijep pogled na Komižu, gdje je, uz nekoliko prizora u Splitu i u Modrojoj spilji, u potpunosti i snimljen, za što je uz Sviličića zaslužan snimatelj Nenad Suvačarov. Ono što je važno naglasiti, jest da u filmu nema ni nasilja ni mržnje, pa je tako ostvaren lijep i nimalo uznemirujući ugođaj.

Prikazane su i »Zagrebačke priče« - omnibus od devet kratkih filmova koje pot-

Dolores Lambaša i Vedran Mlikota u filmu »Vjerujem u anđele«

Mjesec dana izolacije

PULA - Prilikom predstavljanja ekipe filma Nikše Sviličića »Vjerujem u anđele«, u subotu u festivalskom centru Circolu, redatelj je izrazio zadovoljstvo što je upravo njegov film otvorio 56. festival igranog filma u Puli. Poštara Šimu u tome filmu koji čita tuđa pisma igra Vedran Mlikota, koji je istaknuo da se Sviličićem bila znatno drugačija jer je on pridobio njeno povjerenje. Aljoša Vučković istaknuo je da je Sviličić stavio čovjeka u funkciju prirode, što ga se dojmilo, te dodao da je riječ o toploj ljudskoj priči. Filmska je ekipa istaknula da im je mjesec dana izolacije na setu na Visu pomoglo da što bolje ispričaju ovu romantičnu malomišćansku priču. Film će u redovnu distribuciju krenuti 15. listopada. [P. A.]